

SAK

TYÖTÄ

TOISTEMME

PUOLESTA

Laki- ja sopimusrikkomukset työpaikalla

SAK:n luottamushenkilöpaneeli

Lokakuu 2022

N=970

Aineisto kerättiin 23.-30.9.2022

Yhteenveto laki- ja sopimusrikkomuksista (1/2)

Niiden työnantajien osuus, jotka rikkoivat luottamushenkilöiden vastausten perusteella työehtosopimusta tai lakia, nousi 28 prosentista 32 prosenttiin vuodesta 2016 vuoteen 2022.

Toimialoittain tarkasteltuna vuonna 2022 laki- ja sopimusrikkomukset ovat yleisimpiä kuljetusalalla. Sen luottamushenkilöistä 44 prosenttia arvioi, että työnantaja on rikkonut lakia tai työehtosopimusta viimeisen 12 kuukauden aikana. Vastaava luku yksityisellä palvelualalla on 37 prosenttia, julkisella palvelualalla 30 prosenttia ja teollisuudessa 25 prosenttia.

Työnantajan tekemät laki- ja sopimusrikkomukset kasvoivat voimakkaimmin yksityisellä palvelualalla. Niiden luottamushenkilöiden osuus, joiden mukaan työnantaja teki laki- tai sopimusrikkomuksen viimeisen 12 kuukauden aikana, nousi kahdeksalla prosenttiyksiköllä vuodesta 2016 vuoteen 2022. Vastaava luku julkisella palvelualalla on kaksi prosenttiyksikköä ja teollisuudessa yksi prosenttiyksikkö. Kuljetusalan laki- ja sopimusrikkomukset pysyivät samalla tasolla vuodesta 2016 vuoteen 2022. Yhdelläkään SAK:n toimialalla työnantajien tekemien laki- ja sopimusrikkomusten määrä ei vähentynyt tarkasteluajanjaksolla.

Yhteenveto laki- ja sopimusrikkomuksista (2/2)

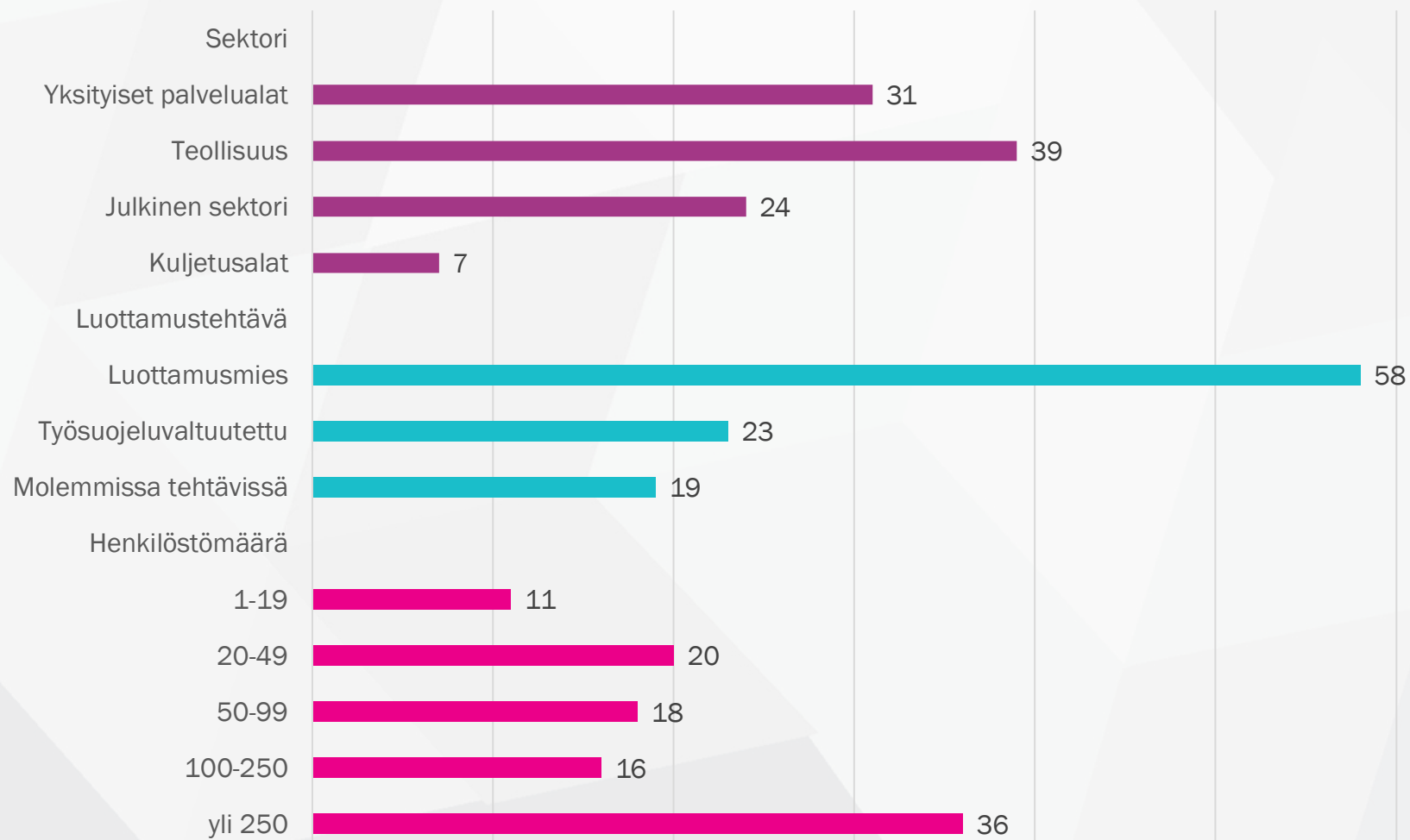
SAK:laisten alojen neljä yleisintä laki- ja sopimusrikkomusta ovat vastausten perusteella työehtosopimuksen rikkominen, työaikalain rikkominen, työturvallisuuslain rikkominen ja työntekijöille kuuluvien palkkojen maksamatta jättäminen. Laki- ja sopimusrikkomuksista niiden esiintyvyyden perusteella harvinaisimpia ovat luottamushenkilöiden mukaan palkkojen maksaminen pimeänä, työntekijöille kuuluvien yötyölisien jättäminen maksamatta, lomarahojen jättäminen maksamatta ja tasa-arvolain rikkominen.

Luottamushenkilöistä useampi kuin joka neljäs (26 %) ilmoittaa, että työnantaja on rikkonut viimeisen 12 kuukauden aikana työehtosopimusta. Kuljetusalan luottamushenkilöistä 41 prosenttia arvioi, että viimeisen 12 kuukauden aikana työnantaja on rikkonut työehtosopimusta. Vastaava luku yksityisellä palvelualalla on 34 prosenttia, julkisella palvelualalla 21 prosenttia ja teollisuudessa 18 prosenttia.

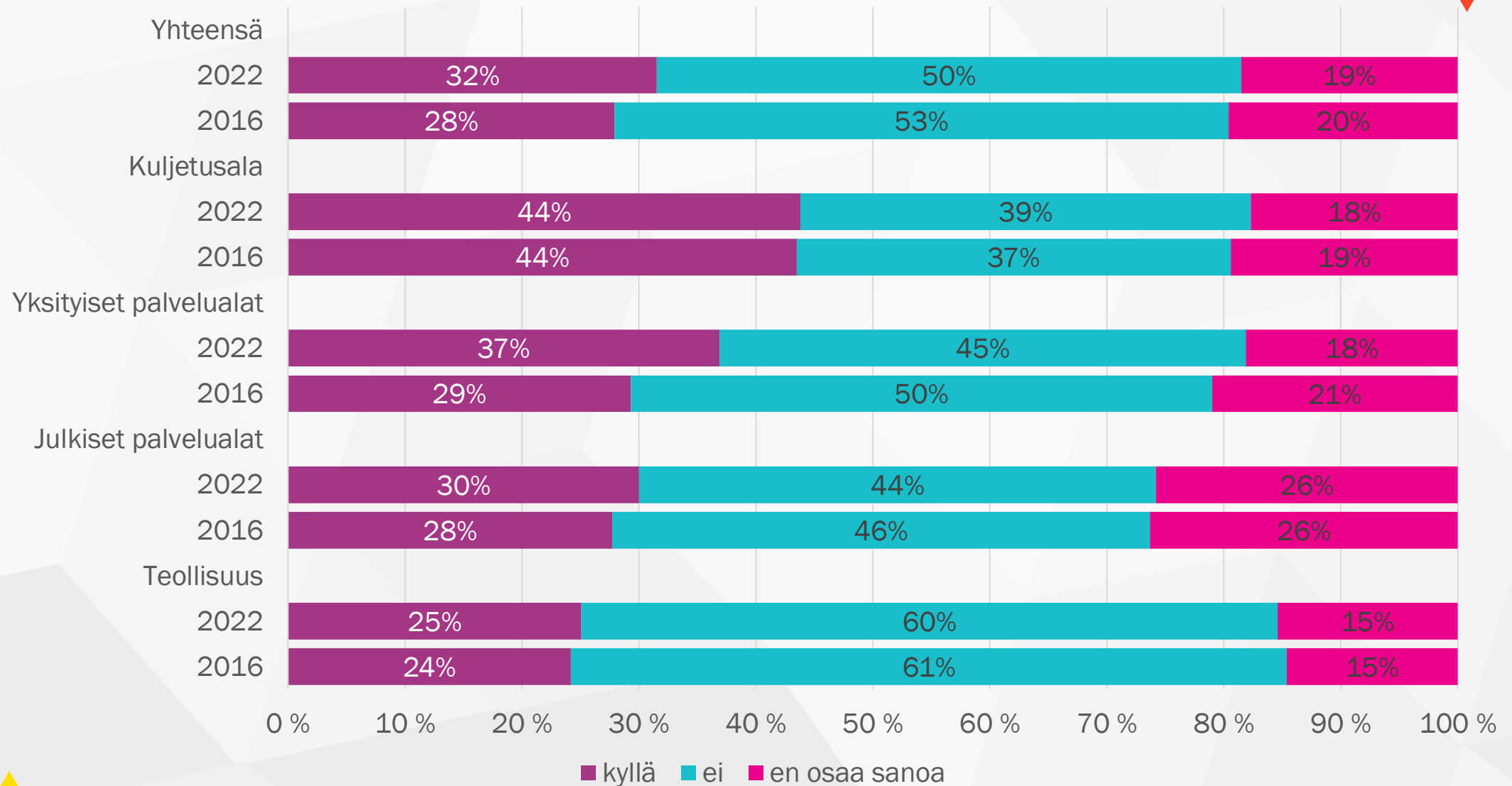
Luottamushenkilöistä lähes joka viides (18 %) ilmoittaa, että työnantaja on rikkonut viimeisen 12 kuukauden aikana työaikalakia. Yksityisen palvelualan luottamushenkilöistä 23 prosenttia arvioi, että viimeisen 12 kuukauden aikana työnantaja on rikkonut työaikalakia. Vastaava luku julkisella palvelualalla on 22 prosenttia, kuljetusalalla 17 prosenttia ja teollisuudessa 12 prosenttia.

%

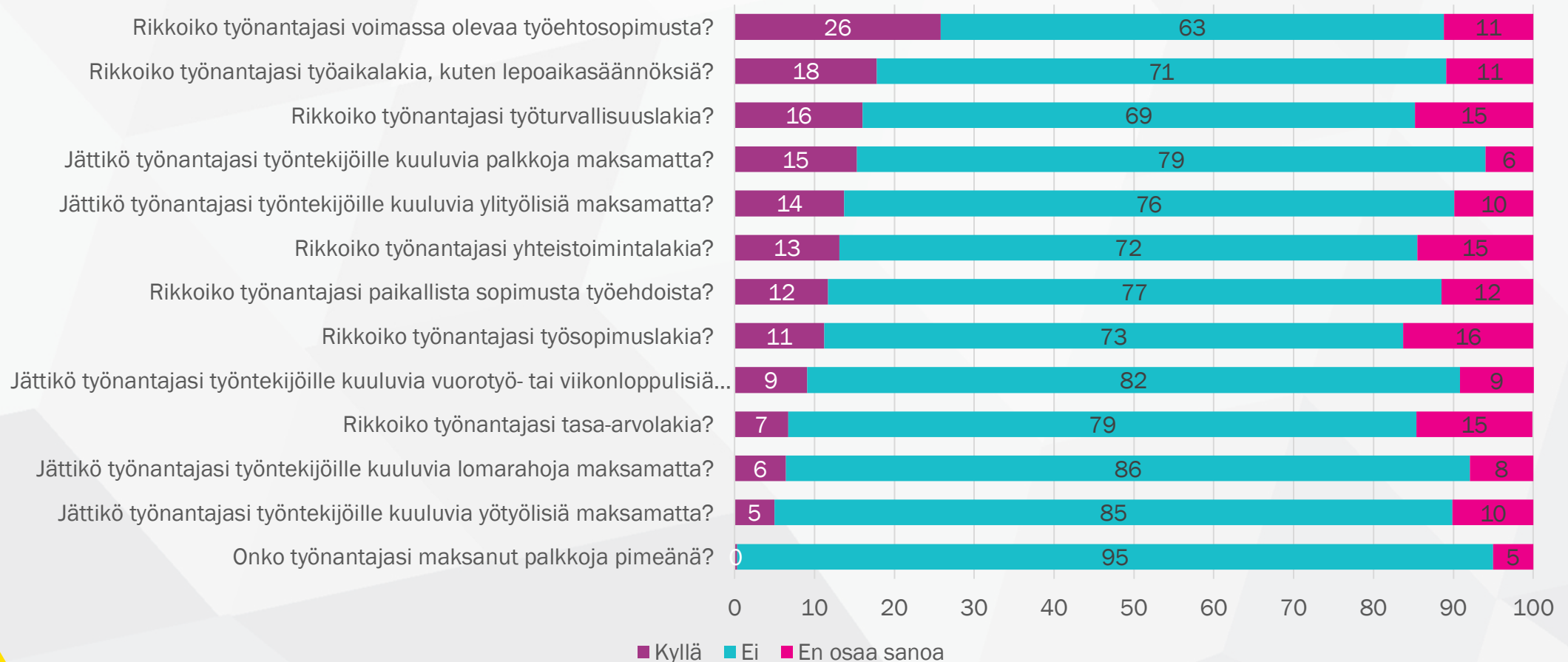
Vastaajat (n 970)

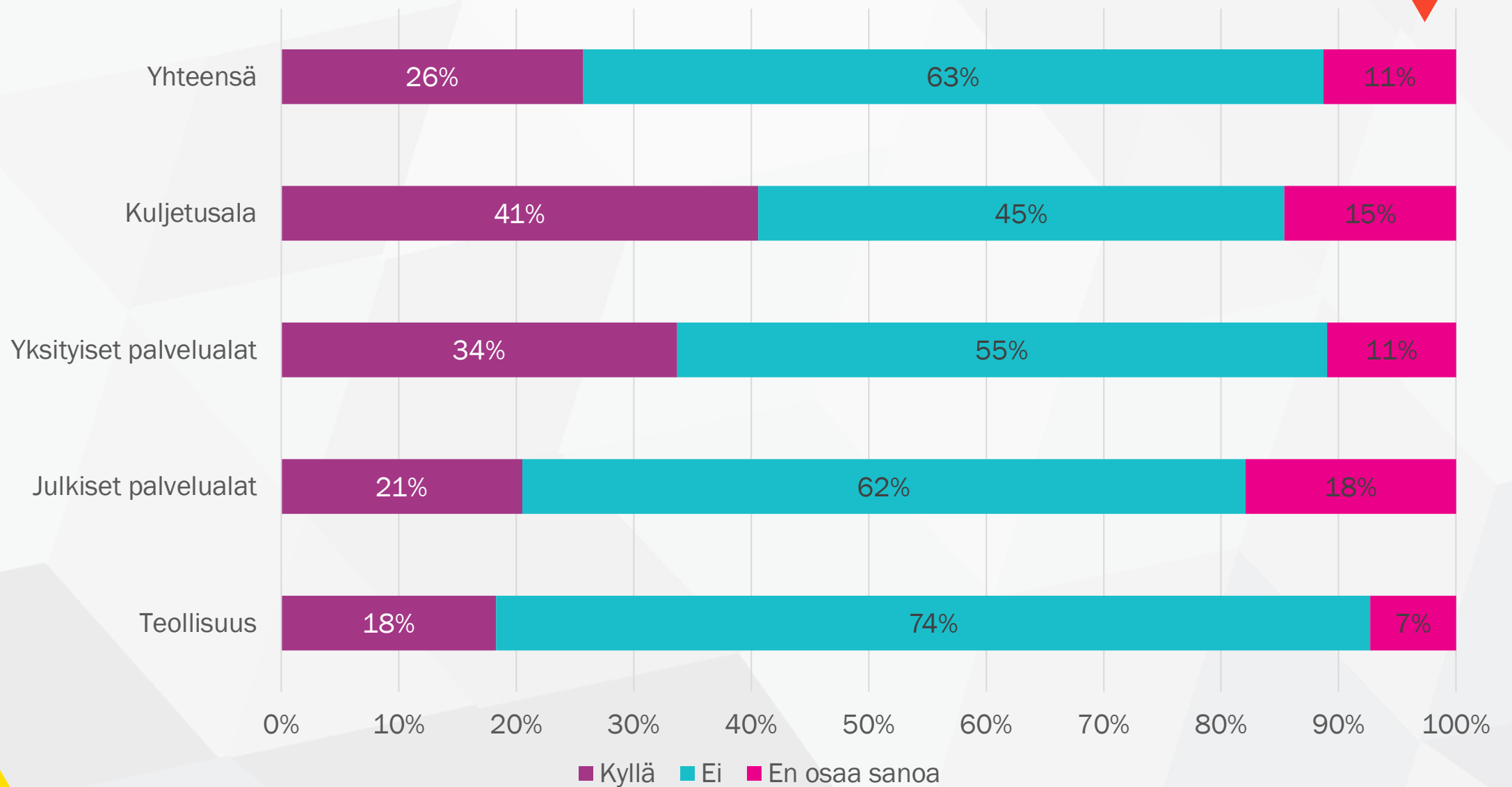
Onko työnantajasi rikkonut viimeisen 12 kuukauden sisällä työehtosopimusta tai lakia?

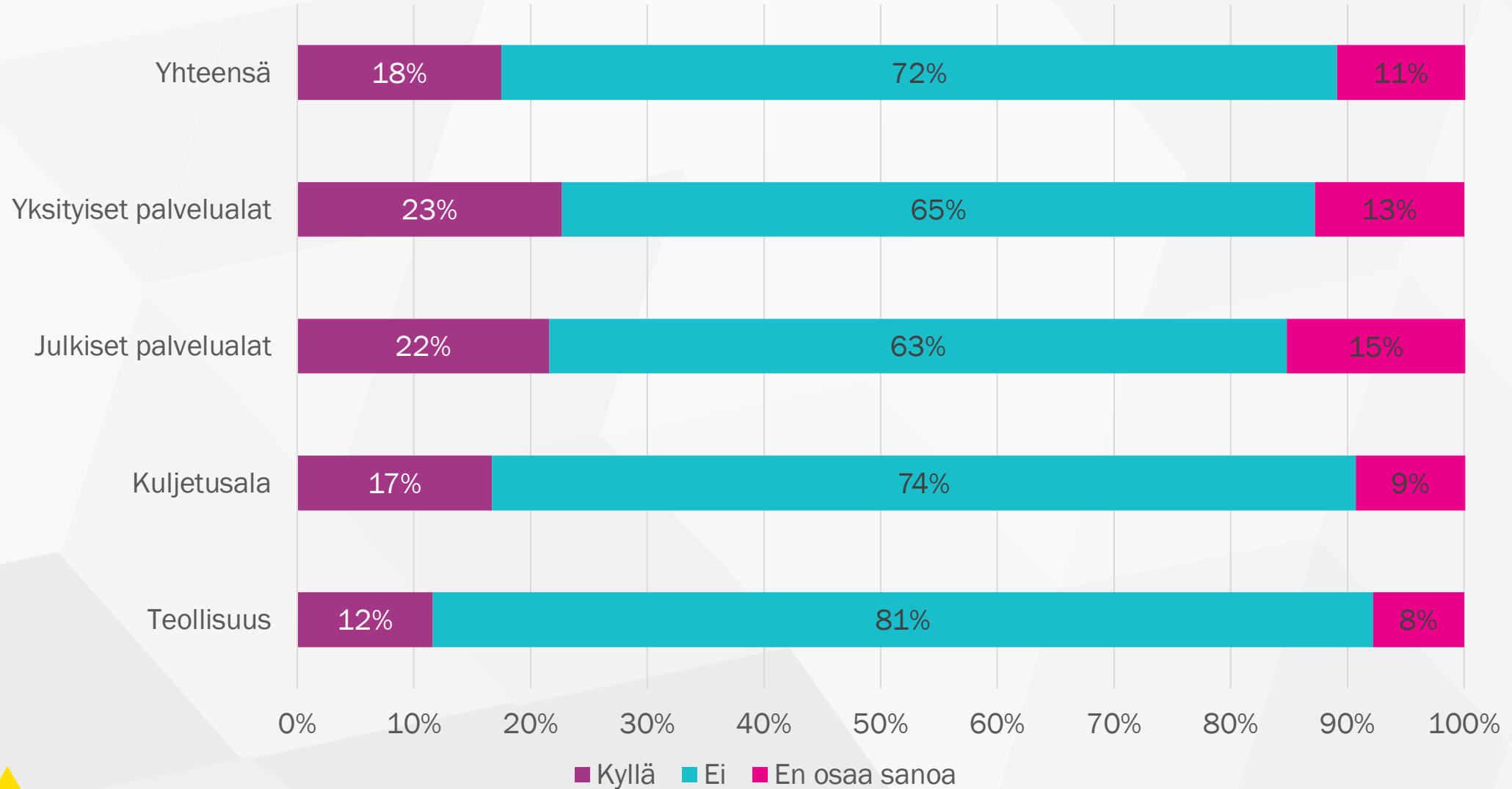
Onko työnantajasi tehnyt viimeisen 12 kuukauden aikana seuraavaksi mainittuja työelämän laki- ja sopimusrikkomuksia?

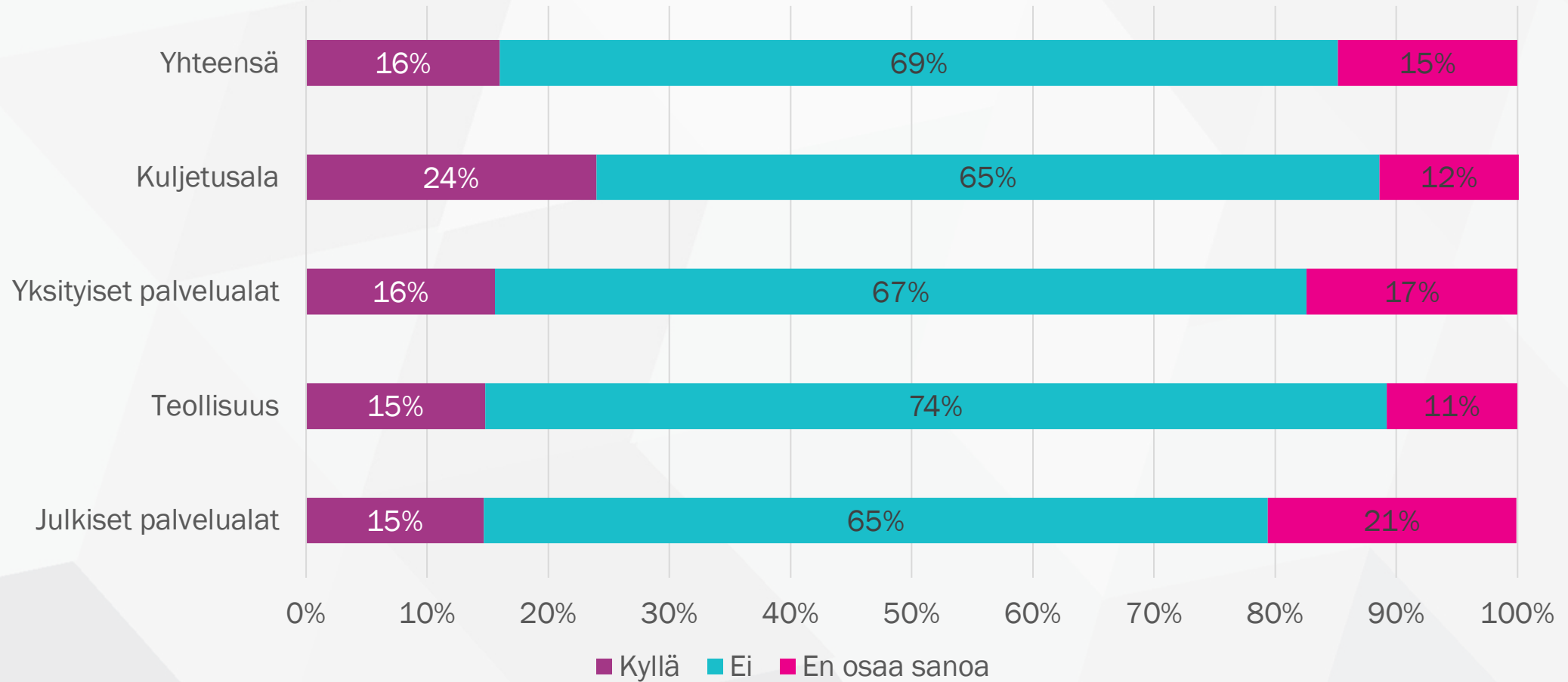
Rikkoiko työnantajasi työehtosopimusta?

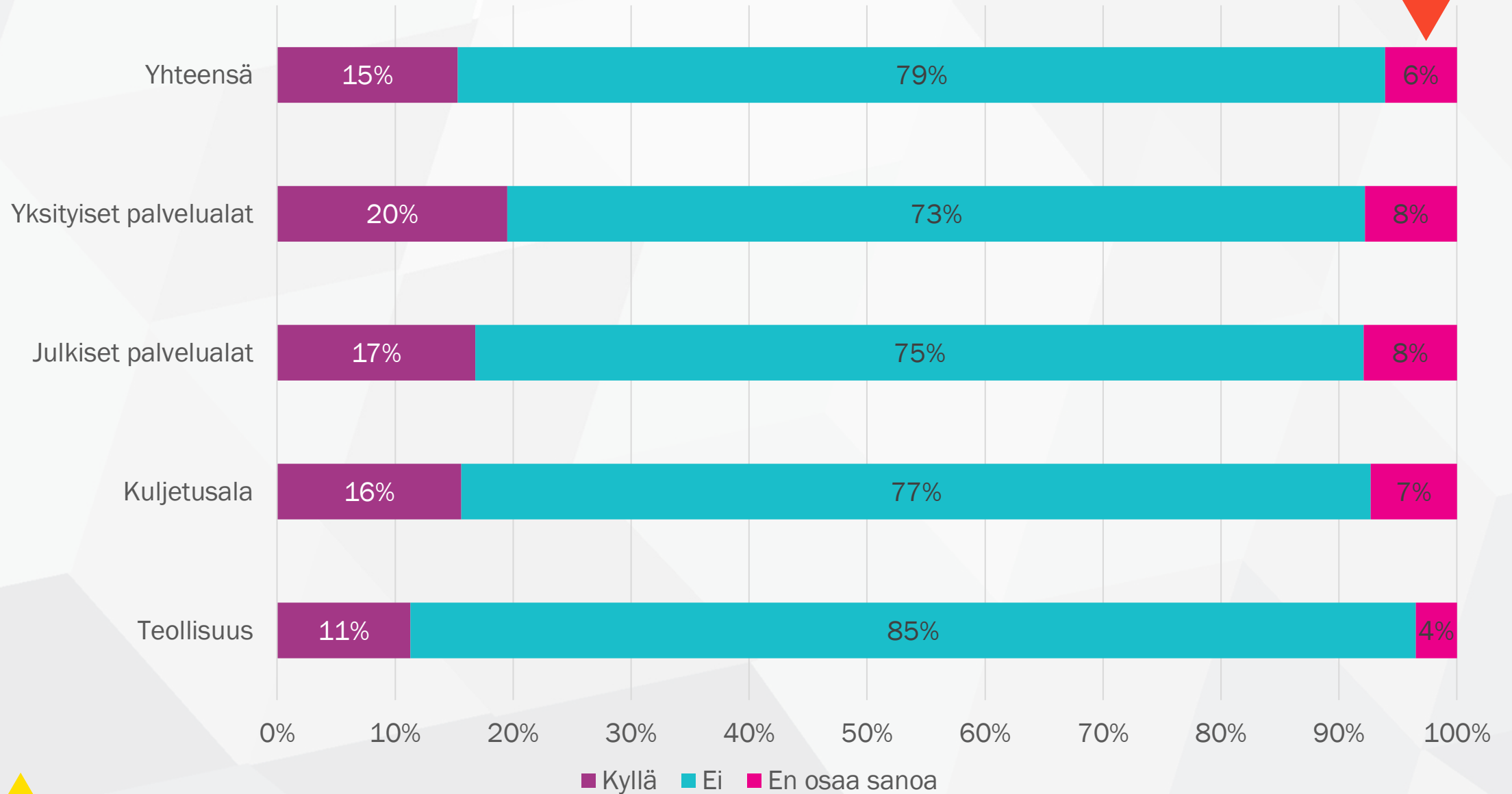
Rikkoiko työnantajasi työaikalakia, kuten lepoaikasäännöksiä?

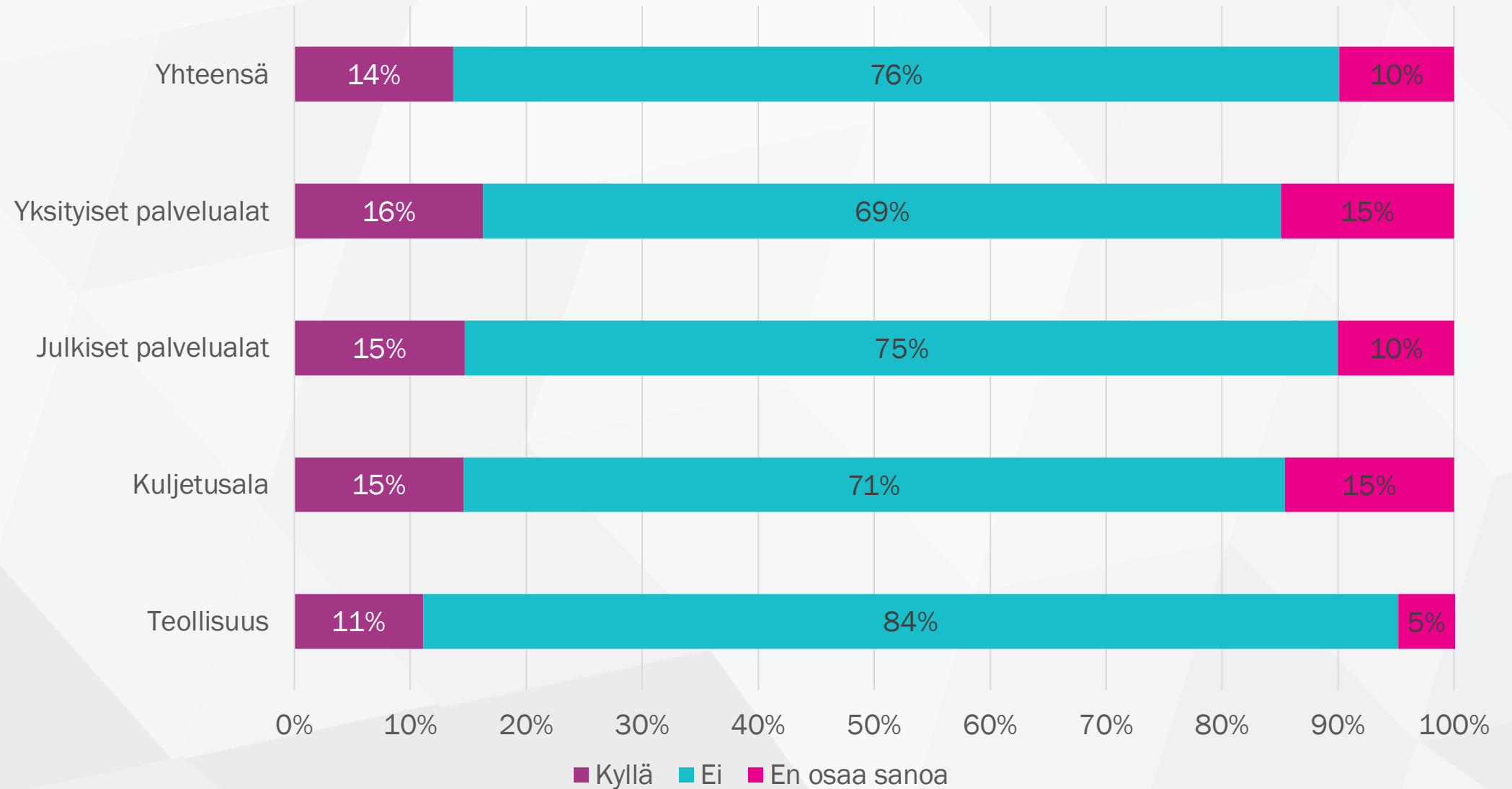
Rikkoiko työnantajasi työturvallisuuslakia?

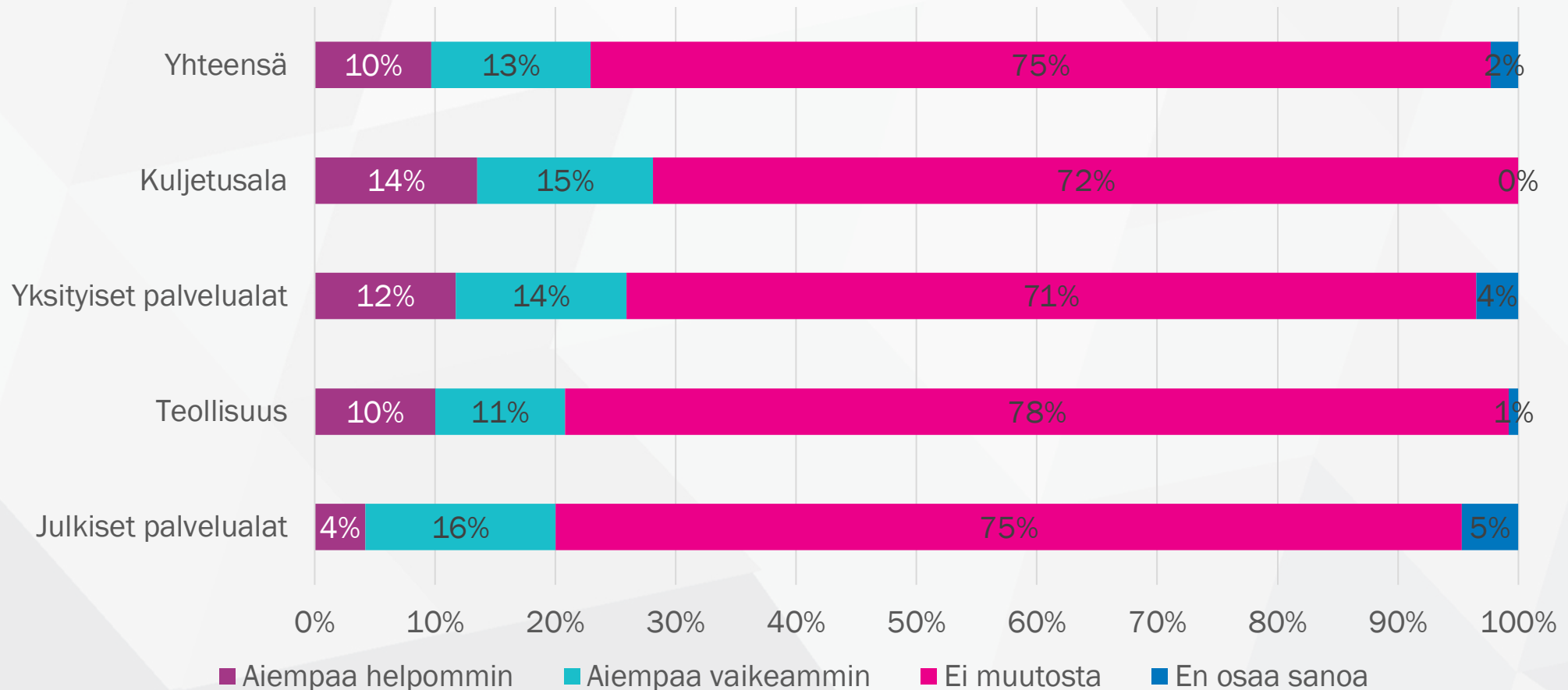
Jättikö työnantajasi työntekijöille kuuluvia palkkoja maksamatta?

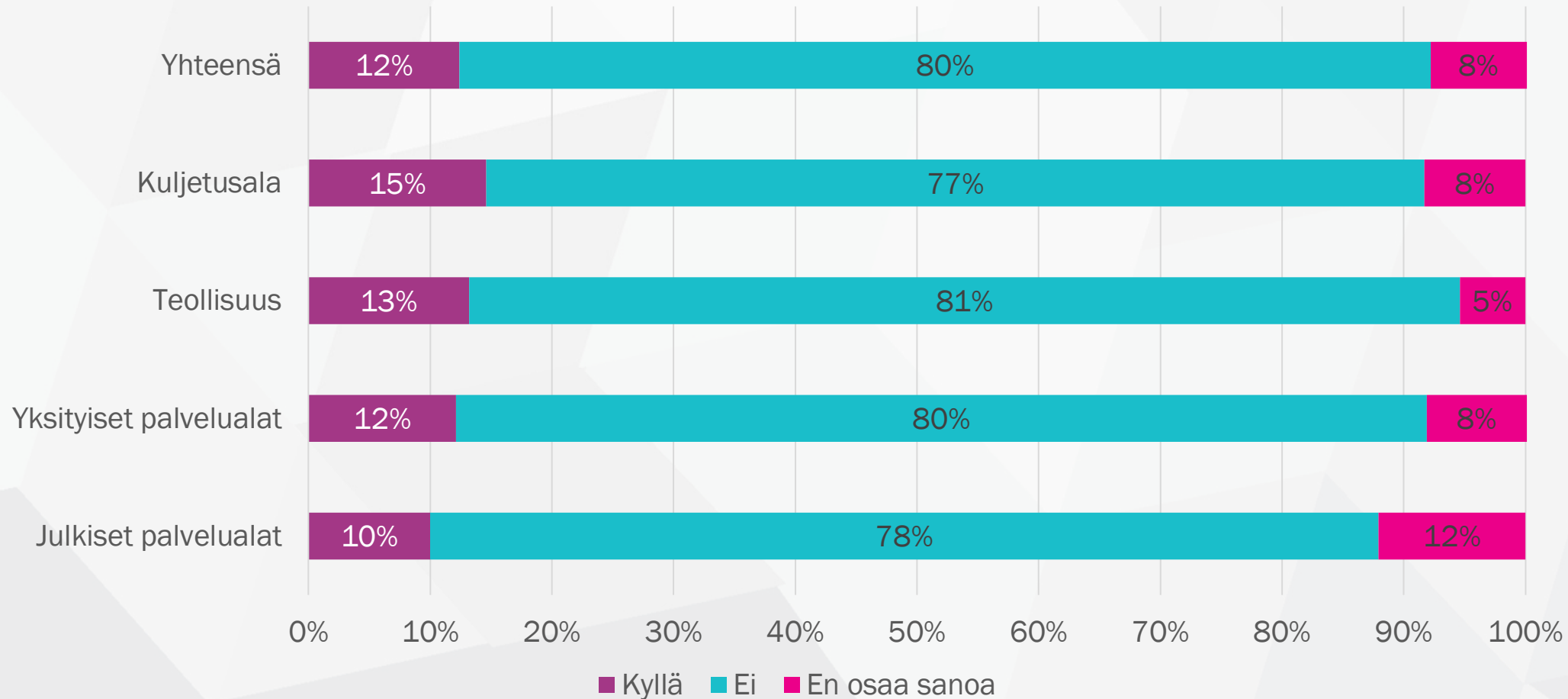
Jättikö työnantajasi työntekijöille kuuluvia ylityöisiä maksamatta?

Saivatko työpaikkasi luottamushenkilöt kuluvana vuonna työstä vapautusta luottamustehtävien hoitoon työehtosopimusten mukaisesti?

Painostiko työnantajasi kuluvana vuonna työpaikkasi luottamushenkilöitä sopimaan heikennyksistä?

Jos edelliseen kyllä: Johtiko painostus työolojen heikentymiseen?

